

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	12.06.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.05.2013
Avaldamismärge:	RT I 2010, 28, 149

Konkurentsi kahjustavate või kahjustada võivate mootorsõidukite turustuse vertikaalsete kokkulepete sõlmimiseks loa andmine (grupierand)

Vastu võetud 03.06.2010 nr 66

Määrus kehtestatakse «[Konkurentsiseaduse](#)» § 7 lõike 1 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Määrusega antakse üldine luba (grupierand) konkurentsi kahjustavaks või kahjustada võivaks vertikaalseks kokkuleppeks või kooskõlastatud tegevuseks kahe või enama ettevõtja vahel, kes tegutsevad tootmise või turustamise erinevatel tasanditel ning kelle kokkulepe ja tegevus sisaldavad tingimusi, mille alusel pooled võivad selle kokkuleppe või tegevuse objektiks olevaid uusi mootorsõidukeid osta, müüa või edasi müüa.

(2) Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) aktiivne müük on otsene pöördumine kaupade müügi eesmärgil kliendi poole, kes asub teisele edasimüüjale määratud territooriumil (näiteks otsepostitus);

2) konkureerivateks ettevõtjateks on konkureerivate kaupade tegelikud või võimalikud tarnijaid;

3) konkureerivateks kaupadeks on hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, müügi- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavad või asendatavad kaubad;

4) kvalitatiivne valikuline turustussüsteem on valikuline turustussüsteem, kus tarnija kasutab turustajate valimisel laadilt kvalitatiivseid kriteeriume, mis on lepinguliste kaupade laadi seisukohalt vajalikud ja sätestatud ühtselt kõigi turustussüsteemiga ühineda soovivate turustajate suhtes ning mida ei kohaldata diskrimineerival viisil ja millega ei piirata otseselt turustajate arvu;

5) kvantitatiivne valikuline turustussüsteem on valikuline turustussüsteem, kus tarnija kasutab turustajate valimisel nende arvu otseselt piiravaid kriteeriume;

6) mittekonkureerimise kohustus on otsene või kaudne kokkuleppega võetud kohustus, mille kohaselt ostja kohustub mitte valmistama, ostma, müüma ega edasi müüma kaupu, mis konkureerivad kokkuleppe objektiks olevate kaupadega, või mille kohaselt ostja kohustub ostma tarnijalt või tarnija määratud ettevõtjalt rohkem kui 30% kõigist ostja ostetud kokkuleppe objektiks olevatest kaupadest ja nende asendajatest kaubaturul, arvatuna eelmise kalendriaasta ostude väärtuse põhjal;

7) mittevastastikune vertikaalne kokkulepe on vertikaalne kokkulepe, mille kohaselt üks tootja saab teise tootja kaupade turustajaks, aga viimane ei saa esimese kaupade turustajaks, või vertikaalne kokkulepe, kus kaupade tootja turustab ka ise oma kaupu, konkureerides tema kaupu müüvate iseseisvate turustajatega;

8) passiivne müük on edasimüüja vastamine kliendi tellimusele, mille saamiseks ei ole edasimüüja teinud otseseid pakkumisi (näiteks reklaami või muud turundustegevust meedias või Internetis);

9) sõltumatu ettevõtja on ettevõtja, kes on otseselt või kaudselt seotud mootorsõidukite remondi või hooldusega, eelkõige sõltumatu remonditöökoda, remondiseadmete ja -vahendite tootja, varuosade sõltumatu turustaja, tehniliste andmete avaldaja, autoklubi, maanteeabi teenuseid pakkuv ettevõtja, kontrolli- ja katseteenuseid pakkuv ettevõtja ning remonditöökodadele väljaõpet pakkuv ettevõtja;

10) valikuline turustussüsteem on turustussüsteem, kus tarnija kohustub kas otseselt või kaudselt müüma vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu ainult kindlaksmääratud kriteeriumide põhjal valitud turustajatele ning nimetatud turustajad kohustuvad mitte müüma selliseid kaupu volitamata turustajatele territooriumil, mille tarnija on reserveerinud valikulisele turustussüsteemile;

11) volitamata turustaja on turustaja, kes ei getutse tarnija loodud turustussüsteemis.

(3) Määruse tähenduses hõlmab lõppkasutaja ka liisinguettevõtjaid, välja arvatud juhul, kui liisingulepingutes sätestatakse omandiõiguse üleminek või õigus osta mootorsõiduk välja enne kokkuleppe kehtivusaja lõppu.

§ 2. Grupierandi kohaldumise tingimused

(1) Grupierand kohaldub tingimusel, et tarnija turuosa ei ole suurem kui 30% kaubaturust, kus ta uusi mootorsõidukeid müüb.

(2) Kvantitatiivse valikulise turustussüsteemi kasutamise puhul kohaldub grupierand, kui tarnija turuosa ei ole suurem kui 40% kaubaturust, kus ta uusi mootorsõidukeid müüb.

(3) Kvalitatiivse valikulise turustussüsteemi kasutamise puhul kohaldub grupierand ilma turuosa piiranguta.

(4) Ainuõigusliku tarnimise kohustust sisaldavate vertikaalsete kokkulepete puhul kohaldub grupierand tingimusel, et ostja turuosa ei ole suurem kui 30% kaubaturust, kus ta uusi mootorsõidukeid ostab.

(5) Grupierand kohaldub mootorsõidukite turustajatest ettevõtjate ühenduse ja selle liikmete või ettevõtjate ühenduse ja selle tarnijate vahel sõlmitud vertikaalsetele kokkulepetele, kui kõik ühenduse liikmed on mootorsõidukite turustajad ja ühenduse ühegi liikme ega temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja eelnenud majandusaasta müüdud toodete ja teenuste (edaspidi *kaubad*) müügitulu kokku ei ületa 7 miljonit eurot.

(6) Grupierand kohaldub vertikaalsele kokkuleppele, mis sisaldab sätteid intellektuaalomandi õiguste ostjale loovutamise või ostja poolt kasutamise kohta tingimusel, et nimetatud sätted on otseselt seotud kaupade kasutamise, müümise või edasimüümise ostja või tema klientide poolt ja nimetatud sätted ei ole selle kokkuleppe esmane eesmärk.

(7) Grupierand kohaldub konkureerivate ettevõtjate vahelisele mittevastastikusele vertikaalsele kokkuleppele, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

1) ostja eelnenud majandusaasta müüdud kaupade müügitulu ei ületa 6,39 miljonit eurot;

2) tarnija on kaupade tootja ja turustaja ning ostja on turustaja, kes ei tooda vertikaalse kokkuleppe objektiks olevate kaupadega konkureerivaid kaupu.

(8) Grupierand kohaldub tingimusel, et turustajaga sõlmitud vertikaalses kokkuleppes nähakse ette, et tarnija nõustub vertikaalsest kokkuleppes tulenevate õiguste ja kohustuste üleminekuga teisele turustussüsteemi kuuluvale turustajale, kelle kõnealune turustaja välja valib.

(9) Grupierand kohaldub tingimusel, et turustajaga sõlmitud vertikaalses kokkuleppes nähakse ette kokkuleppe lõpetamist sooviva tarnija kohustus esitada kirjalik teatis ning üksikasjalik, objektiivne ja arusaadav põhjendus kokkuleppe lõpetamise kohta.

(10) Grupierand kohaldub tingimusel, et uute mootorsõidukite tarnija ning turustaja vahel sõlmitavas vertikaalses kokkuleppes nähakse ette, et:

1) kokkuleppe sõlmitakse vähemalt viieks aastaks ning kokkuleppe pool kohustub teatama teisele poolele vähemalt kuus kuud ette, kui ta ei soovi kokkulepet pikendada, või

2) kokkuleppe sõlmitakse määramata ajaks ning kohustuslik kokkuleppe lõpetamise etteteatamise tähtaeg mõlemale kokkuleppe poolele on vähemalt kaks aastat, mida võib lühendada kuni ühe aastani, kui tarnija on seaduse või erikokkuleppe kohaselt kohustatud maksma kokkuleppe lõpetamisel hüvitist või tarnija lõpetab kokkuleppe, kuna see on vajalik turustussüsteemi või selle olulise osa ümberkorraldamiseks.

(11) Grupierand kohaldub tingimusel, et vertikaalse kokkuleppe kohaselt on mõlemal kokkuleppe poolel õigus pöörduda kokkuleppejärgsete kohustuste täitmist käsitlevates vaidlustes sõltumatu eksperdi või vahekohtuniku poole.

(12) Lõigetes 1, 2 ja 4 nimetatud turuosa arvutamisel võetakse aluseks eelneva kalendriaasta andmed.

§ 3. Mootorsõidukite müügi kokkuleppes keelatud piirangud ja tingimused

(1) Grupierand ei kohaldu vertikaalsele kokkuleppele, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, kas kokkuleppe alusel või muude poolte kontrolli all olevate teguritega koosmõjus:

1) piirata turustaja õigust müügihinda ise määrata, piiramata tarnija õigust anda soovitusi müügihindade kohta või määrata maksimaalne müügihind tingimusel, et poolte surve või tarnija pakutud stiimulite põhjal ei muutu hind fikseeritud või minimaalseks müügihinnaks;

2) piirata territooriume, kus või kuhu võib ostja vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu müüa, või määrata kliente, kellele ostja võib vertikaalse kokkuleppe objektiks olevaid kaupu müüa;

3) piirata valikulises turustussüsteemis tarnijatevahelist risttarnimist, sealhulgas tarnijate vahel, kes tegutsevad erinevatel tootmise ja turustamise tasanditel;

4) piirata jaemüügitasandil tegutseva valikulise turustussüsteemi liikmel teha lõppkasutajale suunatud uute mootorsõidukite aktiivset või passiivset müüki, sealjuures piiramata tarnija võimalust keelata valikulise turustussüsteemi liikmel tegutseda teatavas asukohas.

(2) Grupierand ei kohaldu juhul, kui mootorsõidukite tarnija keeldub tagamast sõltumatutele ettevõtjatele juurdepääsu tehnilistele andmetele, diagnostika- ja muudele seadmetele, töövahenditele, sealhulgas asjakohasele tarkvarale või väljaõppele, mis on vajalik mootorsõidukite remondiks ja hoolduseks või keskkonnakaitsemeetmete rakendamiseks. Selline juurdepääs hõlmab eelkõige mootorsõidukite elektrooniliste kontrolli- ja diagnostikasüsteemide piiramatu kasutamist, nende süsteemide programmeerimist tarnija tavapärase menetluse kohaselt, remondi ja väljaõppega seotud juhiseid ning diagnostika- ja tehnohooldusvahendite ja -seadmete kasutamiseks vajalikku teavet.

(3) Sõltumatute ettevõtjate juurdepääs tuleb tagada mittediskrimineerival, kiirel ja proportsionaalsel viisil ning teave tuleb esitada kasutuskõlblikus vormis. Kui teave on kaitstud intellektuaalomandi õigusega või see kujutab endast oskusteavet, ei tohi juurdepääsu tagamisest keelduda, kui selleks puudub seaduslik alus.

(4) Grupierand ei kohaldu vertikaalsele kokkuleppele, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt piirata turustaja võimalust müüa mis tahes uusi mootorsõidukeid, mis vastavad tema kokkuleppes sätestatud sortimenti kuuluvatele mudelitele.

(5) Grupierand ei kohaldu vertikaalsele kokkuleppele, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt piirata turustaja võimalust sõlmida remondi- ja hooldusteenuste osutamiseks allhankelepings volitatud remonditöökojaga, piiramata tarnija õigust kohustada turustajat enne müügilepingu sõlmimist esitama lõppkasutajale asjaomase volitatud remonditöökoja või remonditöökodade nimi ja aadress ning, kui remonditöökoda ei asu müügikoha läheduses, siis ka remonditöökoja kaugus müügikohast.

(6) Grupierand ei kohaldu alljärgnevale mootorsõidukite müügi vertikaalses kokkuleppes sisalduvatele tingimustele:

- 1) otsene või kaudne mittekonkureerimise kohustus;
- 2) otsene või kaudne kohustus, mille tõttu turustussüsteemi liikmed ei saa müüa teatavate konkureerivate tarnijate pakutavaid mootorsõidukeid;
- 3) otsene või kaudne kohustus, mille tõttu turustaja ei saa pärast kokkuleppe lõppemist toota, osta, müüa või edasi müüa mootorsõidukeid;
- 4) otsene või kaudne kohustus, mille tõttu jaemüüja ei saa osutada kokkuleppe objektiks olevate kaupadega seotud liisinguteenuseid;
- 5) otsene või kaudne kohustus, mis piirab valikulisse turustussüsteemi kuuluva sõiduautode või väikeste tarbesõidukite turustaja võimalusi lisamüügikoha avamiseks territooriumil, kus valikulist turustamist kasutatakse.

§ 4. Mootorsõidukite müügi kokkuleppes lubatud piirangud

Grupierand kohaldub § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud piiranguid sisaldavale vertikaalsele kokkuleppele, kui nimetatud piirangud seisnevad:

- 1) aktiivse müügi piiramises territooriumil või klientide gruppidele, kus või kelle suhtes tarnija on jätnud endale ainuõiguse või loovutanud selle teisele turustajale, kui selline piirang ei piira turustaja passiivset müüki;
- 2) hulgimüügi tasandil tegutsevale turustajale piirangu seadmises, mille kohaselt turustaja ei tohi müüa jaemüüjale;
- 3) valikulise turustussüsteemi liikmete poolt volitamata turustajatele uute mootorsõidukite müügi piiramises territooriumidel, kus kasutatakse valikulist turustamist, arvestades punktis 1 sätestatut.

§ 5. Rakendussäte

Määrus kehtib kuni 31. maini 2013. a.

Peaminister Andrus ANSIP

**Majandus- ja
kommunikatsiooniminister Juhan PARTS**

Riigisekretär Heiki LOOT